

територіях України. Згідно з рекомендаціями, застерігають від публікацій/показів щодо: ракет, що летять або місць куди вони потрапили; назв вулиць, зупинок транспорту, магазинів, заводів; переміщення українських військових, військові об'єктів; роботи протиповітряної оборони; місць обстрілу або влучення снарядів; адрес, візуальної прив'язки або координатів боїв; номерів автомобілів, бронетехніки; потерпілих або загиблих (крім офіційних даних); прямих трансляцій з місць влучення снарядів та місць активних бойових дій [5].

Як висновок, можна вказати на те, що принципи взаємодії поліції із ЗМІ є керівними та основоположними засадами багатосторонньої узгодженої діяльності, що здійснюється в інтересах суспільства між учасниками інформаційних правовідносин, сторонами яких виступають органи і підрозділи Національної поліції України та мас-медіа. В особливий період, зокрема, під час дії воєнного стану сутність такої взаємодії змінюється. Насамперед, це стосується зміни принципів такої діяльності, що тягне за собою подальші трансформації завдань, форм та функцій та методів взаємодії.

1. Семижон О.В. Взаємодія Національної поліції України із засобами масової інформації в сучасних умовах URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/3280/1/Семижон%20А.В.%201.pdf> (дата звернення 02.03.2023).

2. Багатомовний юридичний словник-довідник / І.О. Голубовська, В.М. Шовковий, О.М. Лефтерова та ін. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. 543 с.

3. Лебедєва А.В. Адміністративно-правові та організаційні засади взаємодії органів внутрішніх справ із засобами масової інформації. Автореферат дис. к.ю.н. 12.00.07. Київ. 2009. 19 с.

4. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 02.03.2023).

5. Важлива інформація для ЗМІ щодо роботи медіа на території бойових дій. 30.03.2022. Інформаційне агентство АрміяInform. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/03/30/vazhlyva-informacziya-dlya-zmi-shhodo-roboty-media-na-terytoriyi-bojovyh-dij/> (дата звернення 02.03.2023).

УДК 343.37

DOI: 10.31733/17-03-2023-245-247

Каріна ПІСОЦЬКА

викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософії в галузі права

ПРОФІЛАКТИКА ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: СТРАТЕГІЇ ТА ВИКЛИКИ

Профілактика дитячих правопорушень є найважливішим аспектом підтримки порядку та безпеки в мирний час. Проте у воєнний час роль підрозділів ювенальної превенції стає ще більш важливою, адже, окрім повсякденних завдань, ювенальні поліцейські стикаються з новими викликами, що спричиненні збройною агресією. Наразі пріоритетними напрямками у роботі є з одного боку профілактика ювенальної деліктності, з іншої – створення безпечного середовища для дітей, евакуація з небезпечних міст, де проводяться активні бойові дії.

У цьому підрозділі ми дослідимо особливості діяльності підрозділів ювенальної превенції в умовах воєнного стану.

Так, згідно статистики Національної поліції та Офісу Генерального прокурора [5,6] станом на 02 березня 2023 року більше ніж 1 390 дітей постраждали в Україні внаслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації, а саме: 461 дитина загинула, понад 929 дітей поранені, з початку бойових дій до органів Національної поліції надійшло 10 277 звернень про безвісне зникнення дітей, з яких 10 092 дітей розшукано, в той же час 348 дітей залишаються в активному розшуку.

Військова агресія на території нашої держави, суттєво внесла зміни в повсякденну діяльність підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. Відмітимо, що

характер діяльності ювенальних поліцейських також залежить і від регіону, адже одні міста та села стикнулися з великою кількістю переселенців, інші з окупацією (деокупацією), а ще інші – з активними бойовими діями у їхніх містах та селах.

Тому, до особливостей адміністративної діяльності ювенальних поліцейських в умовах воєнного стану, насамперед відноситься створення безпечного середовища для дітей, зокрема:

Взаємодія з іншими підрозділами Національної поліції щодо виявлення та сприяння евакуації дітей з небезпечних регіонів.

Наприклад, на сьогодні існують багато поліцейських підрозділів, екіпажів які допомагають підрозділам ювенальної превенції щодо захисту дітей від загрози обстрілів у містах та селах. Так, в підрозділах існує такий поліцейський екіпаж як «Білий Янгол», який займається евакуацією дітей та їх батьків з небезпечних регіонів та територій України, через воєнні дії. Також правоохоронці контролюють кожну сім'ю, в якій виховуються діти, та постійно закликають їх до евакуації. Наприклад, в Бахмутській громаді працює вісім таких евакуаційних груп поліції. Всі ці екіпажі взаємодіють з підрозділами ювенальної превенції [5].

Профілактичні заходи, що направлені на попередження військових кіберзлочинів, інформаційної гігієни дітей від ІІСО (спеціальна інформаційно-психологічна операція);

Виявлення дітей, які потребують психологічної та соціальної допомоги, що постраждали внаслідок війни. Через збройну агресію російської федерації, діти, які проживали у регіоні активних бойових дій, стикалися з масовими руйнуваннями, загиблими тощо. Тому, діти які є евакуйованими повинні бути забезпечені психологічної та соціальної підтримки з боку держави та правоохоронних органів. Такі заходи повинні бути спрямовані на надання як негайної допомоги так і довгострокової підтримки дітям, які цього потребують. Дана проблематика має забезпечуватися комплексно, ювенальні поліцейські мають проводити профілактичні заходи, спрямовані на підвищення обізнаності та розуміння проблем, з якими стикаються діти та їхні сім'ї. Дані заходи мають проводитися спільно з державними органами.

Виявлення дітей, що стали жертвами насильства на окупованих територіях. Вчинення сексуального насильства відносно дітей на тимчасово окупованих територіях, правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості та інші - під час війни також нікуди не зникли. І діти, які постраждали потребують скоординованих послуг і консолідованої допомоги усіх державних інституцій, громадських та міжнародних організацій, яку мають відпрацьовувати ювенальні поліцейські разом з іншими дотичними службами.

Наприклад, після початку повномасштабного вторгнення було створено Центр для дітей, які постраждали від насильства в умовах воєнного стану та (або) перебуваючи на тимчасово окупованих територіях, основне завдання якого – створити максимально дружні до дитини умови у процесі здійснення правосуддя. Даний центр поєднує систему правосуддя та соціальну сферу, і представляють собою «змішану форму організації» де поєднуються практики, правила та переконання різних інституцій «під одним дахом».

Взаємодія з іншими підрозділами Національної поліції щодо створення та підтримки безпечного середовища в мирних регіонах (освітнього, соціального і т.д.). Наприклад, сьогодні поліцейські спільно з педагогами проводять заняття з безпеки в новостворених по всій країні інтерактивних класах "Клас безпеки". Його метою є створення безпечних умов для учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану. Наприклад, в цьому класі можна проводити превентивну роботу з дітьми та батьками з питань мінної безпеки, роз'яснення алгоритму дій у разі виявлення вибухонебезпечних предметів та зброї тощо.

Впровадження ряду ініціатив щодо забезпечення гуманітарних потреб сімей з дітьми, наприклад, спільно з волонтерами (хто цього потребує, як внутрішньо переселеним, так і жителям окупованих/деокупованих територій, де є потреба в продуктах харчування, засобах гігієни, одягу та інших побутових речах).

Отже, з початком повномасштабної війни перед підрозділами ювенальної превенції постали нові виклики та загрози у сфері захисту прав дітей, які потребували вирішення та знайшли відображення у наступному:

створення безпечних середовищ для дітей в умовах постійної загрози, встановлення місцезнаходження зниклих дітей та надання допомоги постраждалим дітям;

безпечна евакуація дітей з території ведення бойових дій;

превентивна робота з дітьми та батьками з питань мінної безпеки, роз'яснення алгоритму дій у разі виявлення вибухонебезпечних предметів та зброї;

удосконалення системи пошуку дітей, наприклад, шляхом запровадження системи інформування громадян України, які можуть володіти інформацією про дитину. Прикладом реалізації такого завдання є сповіщення для користувачів компаній мобільного зв'язку, соціальних мереж, таксі і перевізників, мережі закладів та сайту з продажу квитків (Uklon, OnTaxi, Taxi838, Taxi OPTI, GLOVO). ПрАТ «Київстар», «Meta Platforms Inc.», ТОВ «УКЛОН УКРАЇНА», ІС «OnTaxi», ВСТ «ТАХІ 838», ПП «Оптимальне таксі» та ТОВ «Гловоапп України».

Окрім діяльності ювенальної превенції, направленої на забезпечення безпечного середовища, одним із основних завдань поліцейських є профілактика адміністративних правопорушень, недопущення залучення дітей до військових злочинів, превентивна робота з дітьми щодо молодіжних рухів (необхідно роз'яснювати, що за такі дії передбачено як адміністративну так і кримінальну відповідальність).

Так в Україні набувають популярності нові підліткові рухи "Редан", "Антиредан" учасники яких влаштовують масові заворушення у містах. поширення у мережі Інтернет молодіжних рухів, які провокують конфлікти, закликають до фізичного протистояння та втягують дітей у протиправну діяльність, що своїми зібраннями сколихнули всю країну. Загалом протягом трьох днів в Україні відбулося близько 41 зібрання молоді в різних регіонах держави [209].

Підсумовуючи, робота підрозділів ювенальної превенції має важливе значення для забезпечення громадського порядку та підтримки молоді у мирний та воєнний час. Під час воєнного стану їхні завдання стають ще більш критичними, і вони повинні працювати над захистом неповнолітніх і підтриманням соціального порядку. Взаємодіючи з іншими організаціями підрозділами поліції - підрозділи ювенальної превенції можуть зробити вагомий внесок у безпеку дітей в умовах воєнного стану.

1. Leheza, Y., Karina Pisotska, Oleksandr Dubenko, Oleksandr Dakhno, & Artur Sotskyi. (2023). The Essence of the Principles of Ukrainian Law in Modern Jurisprudence. Revista Jurídica Portucalense, 342–363. DOI: [https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705\(32\)2022.ic-15](https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705(32)2022.ic-15).

2. Myroniuk R. V., Myroniuk S. A. Peculiarities of application by police measures of administrative responsibility for committing offenses and procedures of appeals on their application. Publishing House "Baltija Publishing". 2021. p.214-239 DOI: 10.30525/978-9934-26-185-5-7.

3. Pisotska K. O. Forms and methods of administrative activity of juvenile prevention units of the national police of Ukraine. juvenile policy as a component of supporting Ukraine's national security and defense. 2022. P. 318–351. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-276-0-15>.

4. «ПБК «Редан»: Ситуація в Україні». URL: www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3676826-cvk-redan-situacia-v-ukraini-so-vidomo.html.

5. Офіційний сайт Національної поліції. URL: <https://www.npu.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Генерального офісу прокуратури. URL: <https://www.gp.gov.ua/>.

УДК 349.3

DOI: 10.31733/17-03-2023-247-250

Анатолій ШИЯН

старший викладач кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСІБ, ЗВІЛЬНЕНИХ З ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ, ТА ДЕЯК Х ІНШИХ ОСІБ

Відповідно до ст. 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу. Держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей [1].

Однією зі складових соціального захисту таких громадян є право на пенсійне забезпечення. Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом